

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 20. junija 1940.

Štev. 25 (557)

Danes:

Kaj počne Rusija?

(Gl. str. 9)

Narodov ne ubija poraz v boju, ampak kapitulacija v ne-moči.

V. Vilder,
izdajatelj Nove Riječi
(Zagreb)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33.32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rok optočev ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti ra 3 din znamk.

NAROČNINA

1/2 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 šir. v Franciji 70 frankov. v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna petineta vrsta ali njen prostor (višina 3 mm in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Časten mir s Francijo?

Po padcu Pariza je morala pasti tudi Maginotova črta

V Ljubljani, 18. junija

Ko so se pred dvema mesecema razširili glasovi iz Nemčije, da bodo Nemci 1. junija v Parizu, jim ni razen Nemcev pač nihče verjel, najmanj pa Francozi. Danes smo 18. junija in Pariz je že štiri dni v nemški oblasti, a od včeraj teko pogajanja med novo

treba dodati še moderen pripis: in z bogastvom.

Anglija in Francija sta se kopali v bogastvu. Siti ljudje so pa preleni, da bi mislili. Pred neprijetno realnostjo rajši oči zatisnejo, kakor da bi ji pogledali v obraz. Slepota zaveznikov je bila torej v vzročni zvezi z njihovo materialno sitostjo.

Toda ta elementarna resnica sama še ne pojasni vse nezasišaniosti francoskih in angleških napak. Če hočemo vedeti vso resnico o francoski katastrofi, moramo vzroke iskati še drugod.

Vse, kar človek stori, je na koncu koncev uspeh (ali neuspeh) in izraz človeka samega. Vse, kar so Angleži in Francozi storili v 22 letih med obema vojnama, je neuspeh njihovih državnikov. In ker se danes v jarki luči razgalja polovičarstvo njihovih uspehov, sledi nujno, da so bili tudi njihovi politiki polovičarji.

Polovičarska je bila že zavezniška zmaga v svetovni vojni. Foch in Clemenceau sta hotela marširati na Berlin in v nemški prestolnici diktirati mir, hoteč tako Nemcem tudi formalno in psihološko izpodbiti njihove morebitne poznejše ugovore, češ da niso vojne izgubili. Foch in Clemenceau nista prodrla; zmagalo je stališče Lloydja Georgea, stališče, ki je Francijo odločilo od Anglije, ne da bi bilo Nemčijo približalo zahodnim veselilam.

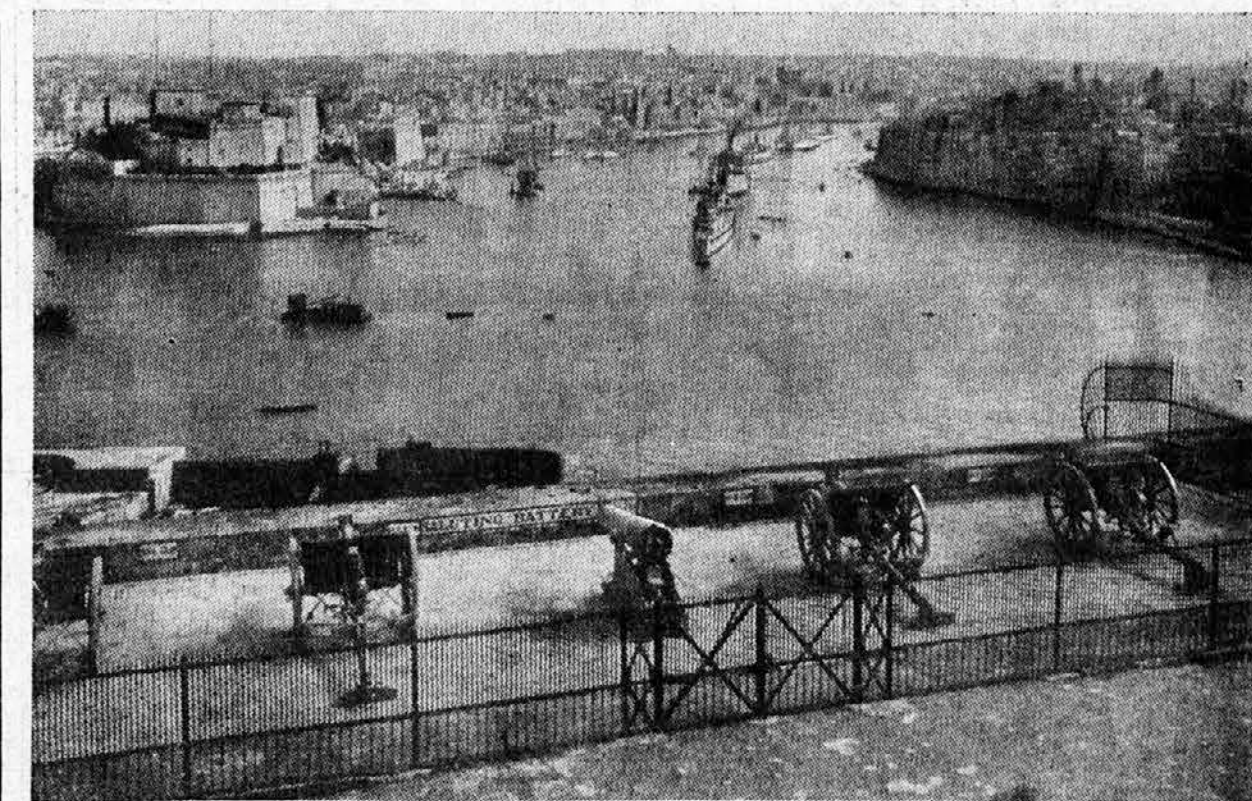
Polovičarska je bila politika zaveznikov nasproti njihovi takratni zaveznici Italiji. Vsak količjak daljnoviden politik bi bil moral vedeti, da bo prikrašanje Italije pri razdeljevanju nemških kolonij prej ali slej pognalo zagrenjeno zavezništvo na stran tistih, ki jim je bil po Versaillesu glavni cilj revizija mirovnih pogojev.

Polovičarska je bila politika Francije in Anglije nasproti Rusije. Brez Rusije ne bi bili Francozi nikdar izvojevali zmage na Marni — in vendar niso zavezniki niti s prstom ganili, da bi pred brestlitoskim mirom olajšali obupni položaj ruskih armad.

Polovičarska je bila politika zaveznikov vsa leta po svetovni vojni. Anglija se je bala, da ne bi Francija postala premočna, in je v vseh sporih med Parizom in Berlinom branila nemško stališče — pa vendar ne toliko, da bi si weimarsko Nemčijo pridobila za prijateljico.

Polovičarska je bila zunanja politika Ramsaya Macdonalda in Stanleya Baldwina: razorožila sta Anglijo, ne da bi ji bila zavarovala hrbet. Polovičarska je bila politika Aristida Brianda, propovednika večnega miru med Francozi in Nemci.

Polovičarska je bila politika Neville Chamberlaina in Johna Simona, Edouarda Daladierja, Georges Bonnet in

Pristanišče otoka Malte, poleg Gibraltarja najvažnejše britanske postojanke na Sredozemskem morju.

Leona Bluma, polovičarska zlasti med abesinsko in špansko državljansko vojno. Po prihodu iz Monakovega je Chamberlain izjavil, da je rešil mir za sedanjo generacijo, misleč, da se bo Nemčija zadovoljila s polovičnim uspehom nad CSR. Polovičarsko sta se Anglija in Francija pogajali lani z Rusijo, hoteč vse dobiti pa nič dati. Polovičarsko je Francija zgradila svojo slavno Maginotovo obrambno črto, ne da bi jo bila podaljšala ob Belgiji do morja.

In polovičarsko je naposled Daladier pripravil francosko vojsko za usodni dvoboj, pripravil tako, da mora Francija, domovina prvih tankov in izumiteljica letal, prav zaradi pomanjkanja teh dveh orožij, prositi za mir.

Nihče ne taji, da so se Francozi junaško branili; to jim priznavajo celo Nemci sami. Njihov junaški odpor je dokaz, da vsaj armade ni zajela demoralizacija. A armada ne more biti zdrava, če ni moralno zdrav narod, ki se iz njega rekrutira.

Vse do padca Pariza je umikanje Francozov potekalo v redu; niti nemška poročila niso nikdar govorila o kakšnem razsulu francoskih divizij. Malo prej je bil flandrijski umik dokazal visoko moralno in borbeno moč i francoskih i angleških čet. Kako da se je po padcu Pariza tako na lepem slika izpremenila?

Neizpodbitno je, da so se Francozi morali braniti pred veliko tehnično in številčno premočjo. Tudi to je gotovo, da so imeli premalo rezerv in da se zato francoske čete niso uteg-

nile odpočiti. Toda pravi odgovor na gornje vprašanje, se nam zdi, je drugod.

Brali smo, da misli general Weygand braniti Pariz do zadnjega. Dva dni nato smo izvedeli, da je prezident Lebrun prosil vrhovno poveljstvo, naj Pariz rajši prepusti sovražniku, kakor pa da ga bombe uničijo. In Weygand je tako storil.

Weygand je torej pristal na kompromis, ki ga niso narekovali vojaški vidiki, ampak politični, ali če hočete, psihološki. Takšen kompromis je vsaj v teoriji polovičarski; usodni nemški vdor v Sampaño dan po zavzetju Pariza je pa dokazal, da je bil ta kompromis polovičarski tudi v praksi.

Prezident Lebrun je hotel rešiti prestolnico proti strateškemu nasvetu vodilnih generalov. Posledica je bila, da je morala Francija brez boja prepustiti sovražniku ne samo Maginotove utrdbe, ampak sploh vse obmejno utrjeno področje s slavnim Verdunom vred.

Ce bi bili Francozi branili Pariz — a Madrid in Varšava sta dokazala, da se dajo velemesta laže braniti kakor marsikatera trdnjava — bi bili pridobili nekaj dragocenih dni, vsaj toliko, da se silo utrde fronto ob Loire. Ker se da gorati Centralni masiv v osrčju Francije nedvomno laže braniti kakor severnofrancoska ravnica, je verjetno, da bi Francozi tod lahko uspešneje kljubovali nemškemu navalu, a medtem bi tudi tehnična pomoč iz Amerike začela dotekati.

Toda v ta namen bi bilo treba braniti prestolnico in tvegati njeno razdejanie. G. Lebrun je sklenil drugače. Nedvomno tega ni storil samo iz lastnega nagiba; z nasveti so ga najbrže podprli ljudje, ki niso kaj daleč od kroga okoli francoske narodne banke, ljudje, ki so znani tudi pod skupnim imenom 200 francoskih družin.

V nedeljo so Francozi in Angleži vedeli, da je Francija vojaško izgubljena. Reynaud je hotel kljub temu vztrajati do konca in je pristal na angleški predlog o proglasitvi realne unije med britanskim in francoskim imperijem za časa vojne, t. j. popolne združitve obeh držav v eno celoto. Proti temu predlogu sta bila predvsem 83letni maršal Pétain in predsednik republike Lebrun, zato je Reynaud odstopil; novi ministrski predsednik Pétain je pa prosil svojega prijatelja, španskega generala Francu, naj posreduje pri Nemcih za sklenitev premirja. Predsednika francoskega parlamenta Herriot in Jeanne-ney sta takoj nato odstopila.

Do trenutka, ko to pišemo — v sredo dopoldne — premirje še ni sklenjeno. Francoske čete se še zmerom obupno upirajo prodirajočemu sovražniku. V Monakovem sta se sestala Hitler in Mussolini, da sestavita pogoje za sklenitev premirja. Današnje italijansko časopisje pravi, da bodo pogoji »trdi, a nečastni«.

Francoska vlada izjavlja, da nečastnih pogojev ne bo sprejela in da se bo rajši borila do konca, kakor da bi

prostovoljno pristala na zasužnjeje francoskega genija.

Mnogo francoskih letal je odletelo na Angleško. Ni še znano, kakšna bo usoda francoske vojne mornarice. Po nekih poročilih jo mislijo francoski admirali prepeljati na Angleško, samo da ne pride v nemške roke.

Churchill je izjavil v včerajšnjem govoru v spodnji zbornici, da bo Velika Britanija vztrajala v vojni do popolne zmage, ne glede na to, kaj stori Francija. Dodal je, da Anglija ničesar ne očita Franciji, vendar je pa ne more odvezati njenih zavezniških dolžnosti do Velike Britanije. Ko bo Anglija zmagala, je končal predsednik britanske vlade, bo Francija spet svobodna in z njo bodo svobodni vsi narodi, ki so stopili na angleško stran: Čehi, Poljaki, Norvežani, Nizozemci in Belgijci.

Tik po nemškem predoru v Sampaño, ko so se že kazali obrisi francoske katastrofe, je Rusija poslala Litvi 24urni ultimatum, češ da je litovska vlada kršila pogodbo z Rusijo. Litva je ultimatu ustregla in v soboto je vkorakalo v Litvo pol milijona sovjetskih vojakov in zasedlo litovsko mejo proti Vzhodni Prusiji. Rusi so poslali v Litvo tudi 2000 tankov. Predsednik litovske republike Smetona je zbežal v Nemčijo.

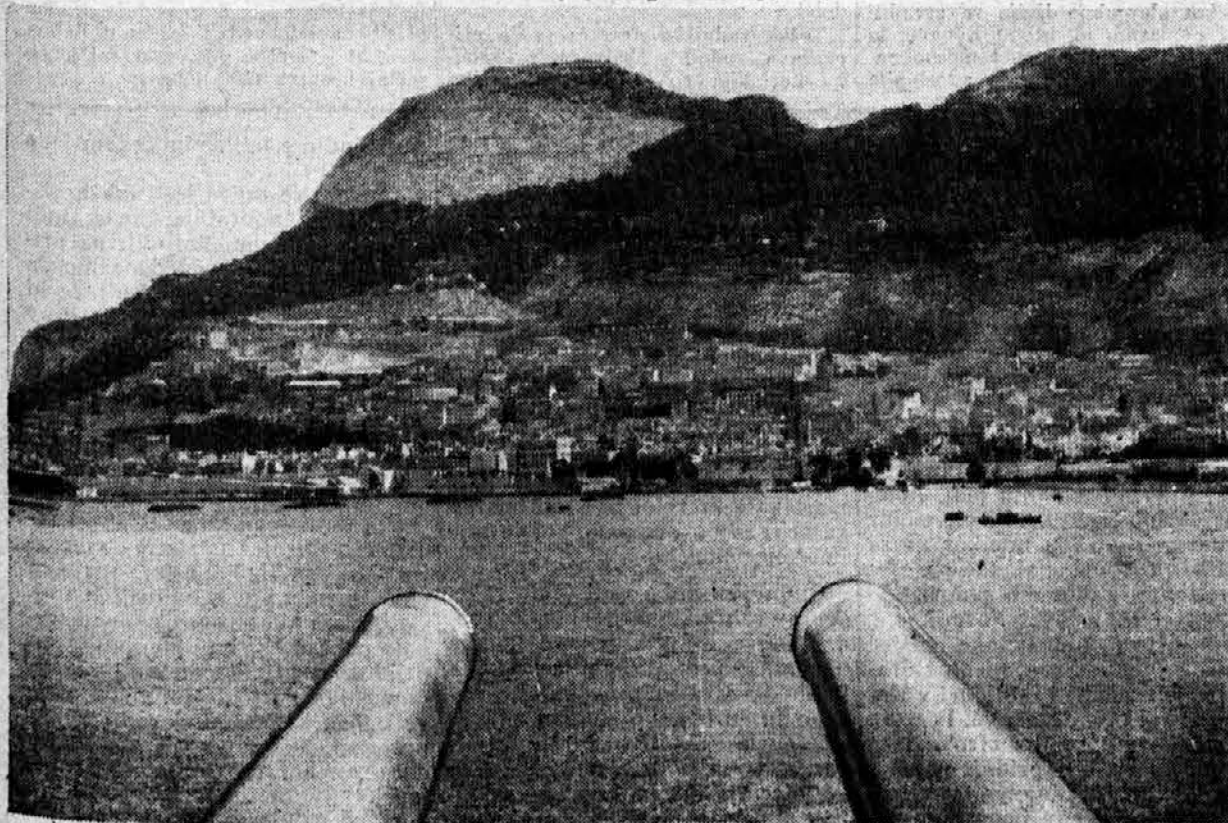
Dan nato so Rusi z isto pretvezo zasedli tudi Estonko in Letonsko, tako da je zdaj v njihovi oblasti vsa vzhodnomorska obal od Klajpede pa do Hangöja na Finskem.

Po časopisnih poročilih je rusko prodiranje na zahod zbudilo veliko pozornost v Nemčiji.

Observer

MARŠAL SEMJOT TIMOŠENKO, vrhovni poveljnik sovjetske vojske. (Do začetka nemške ofenzive na zahodu je to mesto dolga leta zavaljal maršal Kliment Vorosilov.)

Slovita skalnata trdnjava Gibraltar, ena izmed glavnih strateških točk britanskega imperija.

Sodobni poklici

Letalska strežnica — poklic, ki o njem sanjajo mlade Američanke

Služba, ki v njej stalno preži nevarnost — poroke

Če danes vprašate mlado Američanko, kaj bi rada bila ko doraste, ne bo odgovorila »filmska igralka«, temveč »letalska strežnica«. Še pred nekaj leti si je vsaka želela postati filmska igralka, danes pa Hollywood in njegove senčne strani že vsakdo pozna; prav tako mlade Američanke dobro vedo, koliko deklet je že razočaralo filmsko platno. Američanke zdaj sanjajo o poklicu letalske strežnice.

Statistika, ki jo imajo Američani zmerom pri roki, kaže, da se letalske strežnice veliko hitreje poročijo kakor njihove tovarišice v drugih poklicih. Neko veliko letalsko podjetje je v teku dveh let moralo nastavitve nove strežnice, ker so se bile vse prejšnje poročile. Seveda si zdaj Američani belijo glave, zakaj so ravno letalske strežnice tako očarljive. Nevoščljivi jeziki sicer trdijo, da moške višinski zrak popolnoma zmeša, tako da na hitro roko sklenejo zakone; potem se pa kesajo, ko pridejo spet na trdna tla. Statistika pa spet kaže, da to ni res, ker moški po večini letalske strežnice zasnubijo na zemlji, ne pa v zraku.

Vzrok te nenavadne ljubezenske sreče, ki jo imajo letalske strežnice, leži pa seveda drugje. Poklic letalske strežnice ni tako lahek, kakor se na prvi pogled zdi. Čeprav danes v Ameriki ni nobenega letala brez letalske strežnice, so vendar te prav skrbno izbrane. Letalska strežnica ne sme biti mlajša kakor 21 let, ne sme pa biti starejša od 25 let. Tudi njihova ve-

mora zmerom vedeti pravi odgovor. Tako na primer vpraša popotnik strežnico: »Kako je to, da potrebuje letalo iz Newyorka do Los Angelesa 17 ur, nazaj pa samo 15 ur?« Letalska postrežnica takoj pojasni, da letalo pri letu v Los Angeles ovira nasproten veter. To pa radovednežu še ni dovolj. Takoj na to vpraša: »Zakaj pa letalo nima zmerom nasprotnega vetra?« Takšna in podobna vprašanja se vrste druga za drugim.

Ponoči so popotniki še posebno radovedni. Največkrat vprašajo, zakaj ima letalo na enem krilu rdečo, na drugem pa zeleno lučko. Letalska strežnica vsakemu posebej prijazno pojasni, da so to signalne luči, ki imajo isti namen kakor pri avtomobilih.

V slabem vremenu, ko se letalo nemirno ziblje sem in tja, strežjejo letalske strežnice ljudi z različni praski, zavijajo jih v odeje; kadar je pa lepo, jim nosijo jedi, pijače in revije. Glavno za vsako letalsko strežnico je pač smehljajoč obraz. Vsak letalski popotnik se mora v letalu počutiti kakor doma. Zda pa zdaj pa vendar strežnica izgine v svojo kabino, kjer se lahko odpočije, kjer se ji ni treba smehljati in odgovarjati na radovedna vprašanja. Čeprav ima mesečno samo 110 ur službe, je vendar to dovolj. Letalska strežnica mora biti vseh 110 ur nasmejana, ustrežljiva in poštena.

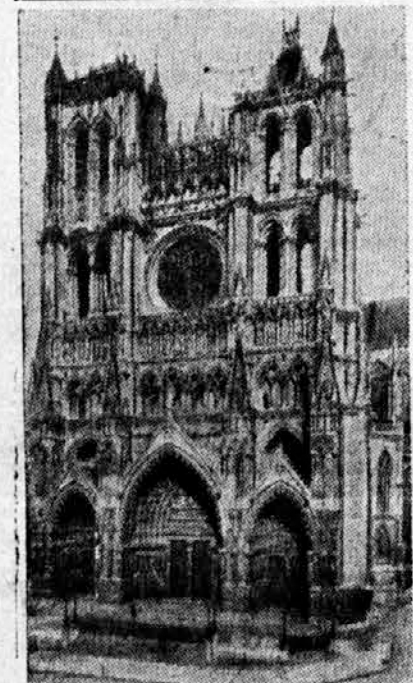
Kako se Američani bore proti nespečnosti

Newyork, junija.

V Ameriki živi danes okrog pol milijona ljudi, ki trpe za nespečnostjo. Proti tej bolezni uporabljajo nesheto zdravil od najcenejših do najdražjih. Američani so pa poleg tega tudi zelo nagnjeni k praznoverju. Kakor hitro slišijo o kakšnem novem zdravilu, pa naj si bo še tako nemogoče, takoj ga poskusijo in si s fiksno idejo pripomorejo k spanju.

Nekateri Američani ležejo zvečer v posteljo z mokrimi copatami, ker verujejo, da jim bo hladna voda potegnila vso kri iz glave in bodo potem lahko mirno spali vso noč. Drugi se spet držijo nasveta Benjamina Franklina, ki trdi, da naj vsakdo, ki trpi za nespečnostjo, ponoči večkrat menja posteljo. Tako je menda delal Ludvik XVI., ki je za časa svojega vladanja spal kar v 400 posteljah. Tudi slavni angleški romanopisec Charles Dickens, ki je živel od l. 1812. do 1870., je zelo trpel od nespečnosti. Več let je zamen preizkušal zdravila proti tej čudni bolezni, končno je pa sam odkril preprosto pa učinkovito sredstvo zoper nespečnost. Svetoval je, naj se vsak, ki trpi za nespečnostjo, uleže v posteljo tako, da bo imel glavo obrnjeno proti severu, noge pa proti jugu. Tako magnetične sile prehajajo skozi telo in ublažijo živce.

Vse te zastarele metode zdravljenja uporabljajo babjeverni Američani. Seveda se med njimi tudi najdejo takšni, ki nanje prav nič ne dajo in uporabljajo proti nespečnosti rajši bolj moderne postopke. Nekateri si pred spanjem navijejo gramofonske plošče, ki posnemajo ptičje petje ali kakšne druge uspavalne glasove in jih čisto naravno uspavajo.

Pogled na katedralo v Amiensu, severno-francoskem mestu ob Sommi, ki sta ga v najnovejših vojnih poročilih večkrat omenjali obe vojujoči se strani.

likost je točno določena. Velike morajo biti ravno med 150 in 153 cm. Poleg tega morajo biti vesele, čedne in neporočene. Torej morajo imeti vse dobre lastnosti, ki jih moški visoko cenijo.

Čeprav je v Ameriki mnogo čednih deklet, vendar takšnih, ki bi natančno ustrezale poklicu letalske strežnice, ni lahko najti. Seveda pa deklet, ki ustrezajo vsem tem predpisom, še zmerom ni sposobna za ta poklic. Takšno deklet mora obiskovati poseben tečaj, ki traja šest do dvanajst mesecev. V tem tečaju se uči, kako je treba ravnati z letalskimi zemljevidi, kako se postreže z jedmi, potem mora znati pripraviti posteljo, pozimi mora znati urejati toploto, poleti pa mora znati zračiti. Poleg tega mora biti dobra bolniška strežnica, ki zna takoj dati prvo pomoč pri kakšni nesreči.

To vse se vam bo zdelo še razumljivo. Toda za letalsko strežnico je to še vse premalo. Navadno so ljudje, ki se vozijo z letali, silno radovedni. Zato morajo letalske strežnice natančno poznati tehnični stroj letala in strojev, vedeti pa morajo na pamet tudi vse letalske in železniške zveze. Naposled morajo natančno poznati letalsko progo, vedeti morajo, kako visoke so gore, čez katere leti letalo, in kako globoko je morje pod letalom.

Ameriška strežnica dobi prve tri mesece po 100 dolarjev (5500 dinarjev) mesečne plače. Pozneje se pa plača zviša do 125 dolarjev (6800 dinarjev) mesečno. Poleg te plače dobijo pa še vsak dan po 4 dolarje (220 dinarjev) če se vozijo z letalom v tuj kraj.

Se pred kratkim so morale biti letalske strežnice hladnokrvne in v primeru letalske nesreče pripravljene na vse. Zda, ko so te nesreče že zelo redke, imajo pa spet druge skrbi. Najbolj jih seveda muči radovedni ljudje. Takšni radovedneži hočejo vedeti, kako visoko leti letalo, kako se leti v megli, in celo, kakšno bo vreme v Kaliforniji. Letalska strežnica mora biti zmerom prijazna in nasmejana in

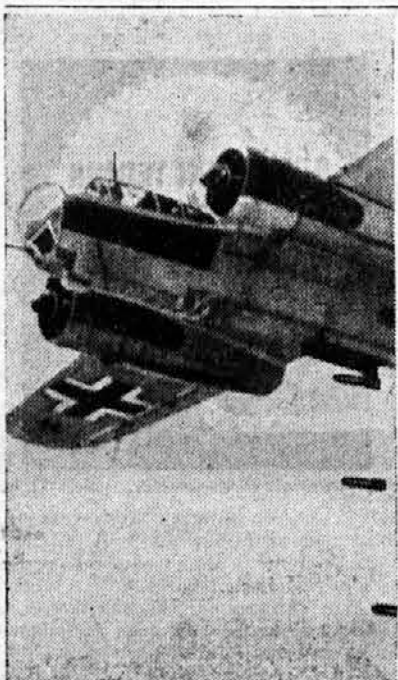

Pogled z letala na Pariz; po sredini mesta teče Seina, čeznjo drži mnogo mostov. V ospredju vidimo Trg sloge, zadaj pa Tuilerijske vrtove in sloviti pariški muzej Louvre.

Psi v vojni službi

Carigrad, junija.

Moderna vojaška tehnika uporablja vsako sredstvo, ki ji lahko koristi v borbi s sovražnikom. Tako so v najnovejši vojni spet začeli uporabljati pse, ki nadomeščujejo človeka povsod tam, kjer vojak ne more zaradi raznih

Slika nam kaže nemško letalo v trenutku, ko spušča bombe na sovražno ozemlje.

ovir uspešno delovati. Ljudje pa dostikrat mislijo, da so šele strokovnjaki najmodernejših vojn prišli na idejo, da bi izurili pse za vojaško službo. To pa nikakor ne drži, ker imamo razne presenetljive dokaze, kako so se psi izkazali že v vojnah 17. in celo 16. stoletja.

Znano je, da so v svetovni vojni (1914-1918) uporabljali pse pred vsem v sanitetni službi. V krajih, kjer je

bilo za človeka zelo težko iskati ranjence, so za to izveščani psi vršili odlično svojo dolžnost. Da so se pa psi udeleževali zelo zgodaj vojaških poslov, nam kažejo tile dokazi: Neki latinski rokopis, ki ga je leta 1688. v Carigradu našel Girardin, poslanik Ludovika XVI., kaže na neki skici borbo psov proti neprijatelju. Takrat so v vojni pse opremlili približno takole: Na hrbet so jim privezali majhen sodček smole, nad glavo pa kratko sulico, tako da so bili videti kakor kakšen nosorog. Tako oborožene pse so potem z zažgano smolno na hrbtu in sulico nad glavo poslali med sovražne konjike, da so tam povzročali veliko zmedo. Pozneje psov sicer niso več uporabljali na takšen način, ker so se psi največkrat sami prestrašili ognja na svojem hrbtu in so pribežali nazaj.

Po teh in podobnih podatkih torej lahko sklepamo, da so se psi v raznih zgodovinskih bitkah udeleževali.

Zaradi ženske mode se redijo podgane

London, junija.

V južni Afriki so se zadnje čase podgane tako razmnožile, da se jih prebivalci resno boje. Najzanimivejše pri tem je pa to, da so vsi prepričani, da je temu kriva samo ženska moda. Zadnje čase so za ženske zelo moderne torbice, rokavice, pasovi in čevlji iz kačje kože. Prav zaradi te mode v južni Afriki polovijo veliko število kač, ki so s svojim strupom uničile vsako leto na tisoče podgan. Ker je torej kač iz dneva v dan manj, se pa podgane zmerom bolj razmnožujejo. Sicer prebivalci teh krajev s kačjimi kožami zelo veliko zaslužijo, kljub temu pa nimajo velikega dobička od tega, ker polovico svojega zaslužka dajo za nakup strupa za podgane, ki ogrožajo njihovo zdravje.

Podgane se množe tako hitro, da so nekateri bistroumni prebivalci Južne Afrike sklepili, da bodo prosili modne diktatorje, naj v bodoče uvedejo kožo podgan v žensko modo. Samo tako bi se rešili neljubih škodljivcev, ki tako zelo ogrožajo njihovo zdravje.

Nenavadni moralni zakoni v Ameriki

Newyork, junija.

Ameriške statistike so že pogosto objavile različne čudne zakone, veljavne v tej ali oni izmed Združenih držav. Toda še zmerom prihajajo na dan

Grški ministrski predsednik Metaxas si ogleduje z nekim generalom grške armade grške čete.

nenavadni zakoni, ki bi se jim pri nas, na stari celini, na moč čudili.

Kaj bi na primer pri nas storila dama, če bi stražnik na sredi ceste zahteval, da se sleče in steha svojo obleko. V severnoameriški državi Montani je pa v veljavi zakon, po katerem mora imeti vsaka ženska na sebi za poldrugo kilo obleke. Ta zakon je nastal takrat, ko so naspol nage plesalke zmešale glave kopalcem zlata in jih pripravile ob dolgoletne zaslužke.

V Arizoni je še zmerom veljaven zakon, da morajo dame nositi spodnje krilo. Stražnik se lahko na lico mesta prepriča o tem.

Najnenavadnejši je pa zakon južne Kalifornije, ki določa, da morajo biti zakonske postelje oddaljene za dve pedi druga od druge... Vprašanje je, če ta majhna razdalja vpliva na to, da je zakonski par moralnejši ali srenejši.

Koliko ljudi nosi naočnike?

Berlin, junija.

V srednjem veku je bil velik dogodek, če se je na letnih sejnih prikazal trgovec z naočniki. Ljudje so se čudili temu čudnemu izumu in so kupovali naočnike, jih pomerjali in se pogajali za cene. Mnogi izmed njih si jih pa sploh niso mogli kupiti, ker so bili naočniki zelo dragi. Na primer v 14. stoletju so jih prodajali po tisoč mark (1400 din). Do leta 1400. so bili pa ljudje prepričani, da je to »hudičev izum« in si jih ni upal skoro nihče nositi.

Od takrat so leče za naočnike postale zmerom boljše in njihovo izdelovanje je postalo cenejše. V Nemčiji nosi danes okoli 20 milijonov ljudi naočnike, v Združenih državah okrog 45 milijonov, v Japonski okrog 20 milijonov ljudi. Toda zdajni naočniki bodo kmalu postali staromodni, ker se optiki, kakor je znano, trudijo, da bi izumili lečo, ki bi jo lahko postavili v oko. Te leče v očesu ne bo nihče opazil in ljudje bi veliko bolj videli kakor vidijo zdaj z naočniki.

Londončani so pričeli mrzlično evakuirati svoje otroke, tiste, ki jeseni še niso odšli na deželo ali so se pa pozimi vrnili v prestolnico. Otroke vozijo z velikimi avtobusi proti zapadu.

